

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Danh mục hình vẽ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu	4
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	7
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	7
5. Phương pháp nghiên cứu	8
6. Đóng góp của luận văn	8
7. Kết cấu của luận văn	8
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	10
1.1. KHÁI NIỆM VỀ GIA ĐÌNH VÀ VĂN HOÁ GIA ĐÌNH	10
1.1.1. Khái niệm về gia đình	10
1.1.2. Khái niệm Văn hóa gia đình	12
1.1.2.1. Văn hóa – một thuật ngữ đa định nghĩa	12
1.1.2.2. Văn hóa gia đình	15
1.2. KHÁI NIỆM GIA ĐÌNH, VĂN HOÁ GIA ĐÌNH VÀ CHỦ TRƯỞNG XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HOÁ Ở VIỆT NAM	17
1.2.1. Khái niệm về gia đình văn hóa	17
1.2.2. Chủ trương xây dựng gia đình văn hóa ở Việt Nam	17
1.3. KHÁI QUÁT VỀ HUYỆN TAM BÌNH, TỈNH VĨNH LONG VÀ PHONG TRÀO XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HOÁ	20
1.3.1. Đặc điểm tự nhiên và xã hội của huyện Tam Bình	20
1.3.2. Phong trào xây dựng gia đình văn hóa ở huyện Tam Bình	244
1.3.2.1. Chú trọng nâng cao chất lượng gia đình văn hóa	244
1.3.2.2. Một số mục tiêu cơ bản đạt được trong việc xây dựng gia đình văn hóa huyện Tam Bình	255
CHƯƠNG 2. VĂN HÓA GIA ĐÌNH NỀN TẢNG XÂY DỰNG PHONG TRÀO GIA ĐÌNH VĂN HÓA Ở HUYỆN TAM BÌNH, TỈNH VĨNH LONG	29

2.1. VĂN HOÁ GIA ĐÌNH TRONG THỜI KỲ ĐỔI MỚI Ở HUYỆN TAM BÌNH	29
2.1.1. Kế thừa những yếu tố văn hóa truyền thống trong xây dựng văn hóa gia đình ở huyện Tam Bình	29
2.1.2. Xây dựng giá trị quan về văn hóa gia đình trong thời kỳ đổi mới	34
2.1.2.1. Về văn hóa sinh sản và nuôi dạy con người	34
2.1.2.2. Về văn hóa vật chất và tiêu dùng các sản phẩm vật chất	37
2.1.2.3. Về văn hóa tinh thần và tiêu thụ các sản phẩm tinh thần	41
2.2. XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HOÁ TRONG THỜI KỲ ĐỔI MỚI	45
2.2.1. Gia đình ấm no, hạnh phúc và tiến bộ	45
2.2.1.1. Gia đình ấm no	45
2.2.1.2. Gia đình tiến bộ	46
2.2.1.3. Gia đình hạnh phúc, hòa thuận	46
2.2.2. Kế hoạch hóa gia đình	47
2.2.3. Thực hiện nghĩa vụ công dân	49
2.2.4. Gia đình trong các mối quan hệ với cộng đồng dân cư	50
CHƯƠNG 3: MỐI LIÊN HỆ GIỮA VĂN HÓA GIA ĐÌNH VÀ PHONG TRÀO XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HÓA HUYỆN TAM BÌNH, TỈNH VĨNH LONG	53
3.1. VAI TRÒ CỦA VĂN HOÁ GIA ĐÌNH TRONG PHONG TRÀO XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HOÁ Ở HUYỆN TAM BÌNH	53
3.1.1. Văn hóa gia đình là nền tảng cho phong trào xây dựng gia đình văn hóa	53
3.1.2. Văn hóa gia đình là mục tiêu, động lực của phong trào xây dựng gia đình văn hóa	55
3.2. NHỮNG TÁC ĐỘNG CỦA PHONG TRÀO XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HOÁ ĐẾN VĂN HOÁ GIA ĐÌNH	56
3.2.1. Phong trào xây dựng gia đình văn hóa giữ gìn những nét đẹp truyền thống củavăn hóa gia đình	56
3.2.2. Phong trào xây dựng gia đình văn hóa định hướng cho văn hóa gia đình phát triển phù hợp với sự phát triển của xã hội	59
3.3. NHỮNG GIẢI PHÁP GIỮ GÌN, PHÁT HUY VĂN HOÁ GIA ĐÌNH VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HOÁ Ở HUYỆN TAM BÌNH	61

3.3.1. Giải pháp giữ gìn, phát huy văn hoá gia đình ở huyện Tam Bình	61
3.3.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả xây dựng văn hóa gia đình ở huyện Tam Bình	65
3.4. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ	68
3.4.1. Khuyến nghị với Đảng và nhà nước	68
3.4.2. Khuyến nghị với các cấp, các ngành ở địa phương	68
KẾT LUẬN	71
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	73
PHỤ LỤC	

DANH MỤC HÌNH VẼ

Số hiệu hình	Tên hình	Trang
Hình 2.1	Khảo sát về sự quan tâm coi trọng con trai hay con gái trong gia đình	35
Hình 2.2	Khảo sát mức chi phí của gia đình cho các nhu cầu	40
Phần phụ lục		
Hình 1	Ông Lữ Quang Ngời - Bí thư huyện uỷ Tam Bình trao giấy khen cho những cá nhân đạt thành tích xuất sắc	5
Hình 2	Nhân dân ấp Thạnh An xã Hoà Thạnh dự buổi tuyên truyền Luật Bình đẳng giới	5
Hình 3	Phát triển kinh tế hộ gia đình	6
Hình 4	Buổi tập huấn kỹ thuật trồng lúa tại ấp 2 xã Hoà Thạnh	6
Hình 5	Phòng Văn hoá và Thông tin huyện Tam Bình tổ chức hội thi Gia đình thể thao	7
Hình 6	Phòng Văn hoá và Thông tin huyện tổ chức các hoạt động văn hoá thể thao kỷ niệm ngày Gia đình Việt Nam	7
Hình 7	Cha, mẹ và con gái cùng tham gia liên hoan “Gia đình nghệ thuật” do huyện tổ chức	8
Hình 8	Gia đình sum vầy bên bữa cơm gia đình ấp áp yêu thương	8
Hình 9	Gia đình 3 thế hệ hạnh phúc trong chuyến du lịch Đà Lạt	9
Hình 10	Hạnh phúc vợ chồng	9
Hình 11	Sự quan tâm dạy dỗ của cha giành cho con	10
Hình 12	Niềm vui của mẹ và con gái	10
Hình 13	Chị em khăng khít chơi đùa bên nhau	11
Hình 14	Nơi thờ cúng tổ tiên trong gia đình	11

MỞ ĐẦU

1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI

Gia đình là nơi con người sinh ra, lớn lên, hình thành nhân cách, đạo đức và lối sống; vì vậy gia đình có ảnh hưởng rất lớn đến sự phát triển về thể chất và tâm hồn con người. Nó góp phần quan trọng để tạo nên một công dân tốt, có trách nhiệm với cuộc sống, có ý thức trong xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước... Ngoài ra, gia đình còn là nơi tái sinh ra con người để duy trì nòi giống và là nơi bắt đầu nét văn hóa của con người. Chính vì vậy, gia đình có vai trò rất lớn, là nền tảng cho sự tồn tại, phát triển hưng vượng của một quốc gia, một dân tộc.

Với tầm quan trọng như thế, từ xa xưa gia đình đã được xem là hạt nhân của xã hội, đã được quan tâm, chú trọng và gia đình bắt đầu khẳng định được vị thế của mình từ năm 1994 khi Liên Hiệp quốc đã lấy năm này là "Năm quốc tế gia đình". Cũng từ đây, các quốc gia trên thế giới đã nhận thức rõ ràng vai trò quan trọng thật sự của gia đình; đồng thời khẳng định công tác củng cố sự vững chắc của gia đình là nhân tố quan trọng để ổn định và phát triển đất nước một cách toàn diện.

Riêng ở Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng và hệ tư tưởng Hồ Chí Minh thì vấn đề về gia đình có vị trí mang tầm chiến lược của quốc gia. Trong *Cương lĩnh xây dựng đất nước lên thời kỳ quá độ tiến lên chủ nghĩa xã hội*, Đảng ta đã khẳng định:

Gia đình là tế bào của xã hội, là cái nôi thân yêu nuôi dưỡng cả đời người, là môi trường quan trọng giáo dục nếp sống và hình thành nhân cách.

Các chính sách của nhà nước phải chú ý đến xây dựng gia đình ấm no, hòa thuận, tiến bộ. Nâng cao ý thức về nghĩa vụ gia đình đối với mọi lớp người.

Trong Nghị quyết Hội nghị lần thứ 5 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, khóa VIII, thì trách nhiệm của gia đình trong giữ gìn và phát huy truyền thống tốt đẹp của gia đình Việt Nam được đề cao; vai trò gương mẫu của các bậc cha mẹ, coi trọng gia đình văn hóa, xây dựng mối quan hệ khăng khít giữa gia đình, nhà trường và xã hội cũng đã được đề cập đến. Và đến Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX, giá trị của gia đình tiếp tục được Đảng nhấn mạnh: "Nâng cao trách nhiệm của gia đình trong việc xây dựng và bồi dưỡng các thành viên của mình có lối sống văn hóa, làm cho gia đình thực sự là tổ ấm của mỗi người và là tế bào lành mạnh của xã

hội". Như vậy, gia đình có vai trò rất quan trọng đối với mỗi con người cũng như đối với sự tồn tại và phát triển của đất nước.

Vì sao gia đình lại có vị trí đặc biệt như thế trong đời sống xã hội? Bởi vì, gia đình mang lại những giá trị cần và đủ cho con người, cộng đồng và xã hội. Và trong các giá trị đó cũng như trong tất cả các vấn đề liên quan đến gia đình thì văn hóa gia đình chính là thành tố trung tâm, nó có một vị trí vô cùng quan trọng, là nền tảng cho gia đình tồn tại bền vững, hưng thịnh. Văn hóa gia đình không chỉ là mục tiêu cần hướng tới, phải hướng tới mà còn là cơ sở để thúc đẩy sự phát triển nội tại của gia đình hoàn chỉnh, nhằm phát triển con người và xã hội hoàn thiện.

Gia đình trên thế giới nói chung, gia đình Việt Nam nói riêng dù trong bất kỳ thời điểm nào, hoàn cảnh nào vẫn là nơi hội tụ, gắn kết các thành viên lại với nhau, là nơi mà mỗi chúng ta được chở che, an ủi, động viên, được lắng nghe, chia sẻ trọn vẹn tất cả những niềm vui, nỗi buồn trong cuộc sống, là hậu phương vững chắc cho mỗi người trên bước đường tồn tại và phát triển. Bởi thế, chúng ta cần thương yêu và gìn giữ tổ ấm ấy, nơi thiêng liêng nhất, bình yên nhất để chúng ta quay trở về sau những cuộc hành trình. Quan trọng hơn cả, chúng ta cần trân trọng những nét đẹp trong văn hóa truyền thống của gia đình Việt Nam, một yếu tố cốt lõi góp phần làm phong phú bản sắc văn hóa của dân tộc mà hiện nay những giá trị đó cần được kế thừa và phát huy cấp bách.

Tất yếu cùng với quá trình vận động, phát triển toàn diện về mọi mặt kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội, những giá trị văn hóa trong gia đình Việt Nam truyền thống cũng có sự biến đổi rất lớn. Đặc biệt, nước ta đang trong giai đoạn phát triển của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa với nhiều thành quả đáng tự hào thì mặt trái của cơ chế cũng ảnh hưởng trực tiếp không nhỏ, thậm chí có nguy cơ làm băng hoại các giá trị văn hóa dân tộc nói chung, giá trị gia đình truyền thống nói riêng.

Hiện nay, nhà nước ta lấy ngày 28/6 hàng năm làm “Ngày Gia đình Việt Nam” với nhiều hoạt động ý nghĩa, thiết thực nhằm nâng cao dần giá trị, vai trò của gia đình trong xã hội hiện đại. Điều đó nói lên sự đặc biệt quan tâm của Đảng, nhà nước về gia đình cũng như văn hóa gia đình đối với các vấn đề phát triển toàn diện của con người và xã hội trong quá trình xây dựng, phát triển đất nước. Đó không chỉ là định hướng quan trọng cho việc xây dựng gia đình văn hóa trong thời kỳ mới mà còn là sự cảnh báo kịp thời trước thực tại của gia đình hiện đại. Trong các chủ trương, chính sách

phát triển kinh tế và văn hóa xã hội, Đảng và nhà nước ta rất đề cao vấn đề xây dựng gia đình văn hóa và văn hóa gia đình vì gia đình văn hóa chính là biểu hiện mới của văn hóa gia đình, phù hợp với xu hướng phát triển của đất nước. Các chủ trương, đường lối đó được cụ thể hóa bằng các tiêu chí nhất định và được đưa vào làm tiêu chuẩn bình xét gia đình văn hóa hàng năm, áp dụng rộng rãi trong cả nước, được tổng kết rút kinh nghiệm theo định kỳ, giai đoạn nhằm nâng chất gia đình văn hóa đáp ứng yêu cầu mới. Văn hóa gia đình có vai trò rất lớn, góp phần quan trọng trong thực hiện phong trào xây dựng gia đình văn hóa, ngược lại cũng từ phong trào xây dựng gia đình văn hóa làm cho văn hóa gia đình được giữ gìn và phát huy cao hơn, phù hợp với sự phát triển của thời đại.

Quá trình đổi mới đất nước trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế đã tác động sâu sắc đến văn hóa gia đình, đến vai trò, vị trí, nhân cách của các thành viên trong gia đình. Điều đó đòi hỏi các cấp, các ngành từ trung ương đến cơ sở phải có sự nghiên cứu, tổng kết thực tiễn về việc vận dụng các chủ trương của Đảng trong xây dựng gia đình văn hóa, phải tiến hành rút kinh nghiệm thường xuyên, qua đó nhanh chóng phổ biến cách làm mới, nhân rộng mô hình tiên tiến với những quy trình đạt hiệu quả tối ưu, khắc phục, sửa đổi kịp thời những điểm chưa phù hợp với thực tiễn, từ đó đề xuất những kiến nghị, giải pháp hữu hiệu. Đây là việc làm cần thiết là cơ sở giúp cho các cấp, các ngành hữu quan trong hệ thống chính trị nước ta có những quyết sách đúng đắn để xây dựng và phát triển gia đình trong bối cảnh xã hội hiện nay.

Trong xu hướng chung của việc xây dựng gia đình văn hóa trên phạm vi cả nước, nhiều năm qua các tỉnh thành đã tích cực triển khai và chọn thí điểm nhiều mô hình mới. Cụ thể tỉnh Vĩnh Long đã chọn huyện Tam Bình làm điểm để triển khai, vận động phong trào. Cuộc vận động xây dựng gia đình văn hóa ở huyện Tam Bình đã tiến hành trong suốt một thời gian dài và đạt những kết quả đáng khích lệ. Cũng từ phong trào này đã cho thấy được tầm quan trọng của văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa cũng như sự tác động của phong trào xây dựng gia đình văn hóa đến văn hóa gia đình ở huyện Tam Bình. Trên cơ sở thực tiễn đó, huyện đã liên tục tổng kết, đề ra những giải pháp đúng đắn, kịp thời góp phần thực hiện có hiệu quả hơn nữa trong việc xây dựng gia đình văn hóa, cũng như bảo vệ và phát huy những nét đẹp trong văn hóa gia đình.

Xuất phát từ tầm quan trọng của những vấn đề đã nêu trên thì việc nghiên cứu văn hóa gia đình trong công tác xây dựng gia đình văn hóa ở huyện Tam Bình, tỉnh Vĩnh Long là rất cấp thiết, có tính thời sự và có ý nghĩa thực tiễn. Mặt khác, bản thân tôi hiện đang làm công tác văn hóa gia đình tại xã Hòa Thạnh, huyện Tam Bình, tỉnh Vĩnh Long, vì vậy tôi đã có một quá trình trải nghiệm hoạt động thực tiễn, cùng với những kiến thức đã được tiếp thu trong quá trình đào tạo của nhà trường nên tôi quyết định chọn đề tài "**Văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa ở huyện Tam Bình, tỉnh Vĩnh Long**" làm luận văn tốt nghiệp cao học chuyên ngành Văn hóa học.

2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU

Xây dựng văn hóa gia đình và gia đình văn hóa là mục tiêu mà từ những ngày đầu Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm. Cũng từ đó cho đến nay, cùng với nhiều chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước về phát triển đất nước thì vấn đề xây dựng gia đình văn hóa được xem là một trong những nhiệm vụ quan trọng của việc xây dựng một nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc. Xây dựng văn hóa gia đình và gia đình văn hóa trở thành nhiệm vụ quan trọng trong phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa". Trong quá trình đổi mới đất nước, vấn đề này đã thu hút được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo, các nhà khoa học, nhà nghiên cứu. Đặc biệt, những năm gần đây ở nước ta xuất hiện nhiều công trình nghiên cứu về gia đình, văn hóa gia đình. Liên quan đến đề tài có thể kể đến nhiều công trình nghiên cứu, cụ thể như sau:

Một là những công trình nghiên cứu chung về gia đình

- *Văn minh Phương Đông và gia đình truyền thống* (1994), Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn quốc gia do Quỹ Toyota Founddation tài trợ với những khảo sát, nghiên cứu, đánh giá bước đầu về gia đình truyền thống Việt Nam qua một số mốc lịch sử của Việt Nam.

- *Một vài nét nghiên cứu về gia đình Việt Nam* (1990), của tập thể tác giả Trung tâm Nghiên cứu khoa học về Gia đình và phụ nữ, thuộc Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn quốc gia, đặt vấn đề và gợi ý nghiên cứu về vai trò, vị trí của gia đình trong xã hội.

- *Những nghiên cứu xã hội về gia đình Việt Nam* (1991), của tập thể tác giả Viện xã hội học thuộc Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn quốc gia phối hợp với

Khoa Xã hội học Trường Đại học Gothenburg (Thụy Điển), tiến hành khảo sát thực tiễn ở nhiều tỉnh, thành trong cả nước về đặc điểm gia đình Việt Nam trước những năm 1990 do Nxb Khoa học Xã hội xuất bản.

- *Gia đình Việt Nam trong bối cảnh đất nước đổi mới* (2003) của Giáo sư Lê Thi do Nxb Khoa học Xã hội ấn hành. Đây là kết quả cuộc điều tra về gia đình Việt Nam có quy mô lớn nhất từ trước đến nay; trình bày tổng thể về gia đình Việt Nam và phân tích sự ảnh hưởng của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế đối với gia đình và công tác gia đình.

Hai là những công trình nghiên cứu về vai trò của văn hóa gia đình và sự biến đổi của gia đình, giá trị văn hóa gia đình trong bối cảnh đất nước đổi mới

- *Văn hóa gia đình và sự phát triển xã hội* (1994) của nhiều tác giả, do nhà văn Lê Minh chủ biên, Nxb Văn hóa Dân tộc, Hà Nội; nêu lên các mối quan hệ của gia đình đối với sự phát triển của xã hội, những lý luận chung về gia đình, các vấn đề ảnh hưởng của xã hội tác động đến gia đình, sự biến đổi của gia đình và văn hóa gia đình trong bối cảnh mới.

- *Văn hóa gia đình với việc hình thành và phát triển nhân cách trẻ em* (2001) của Phó Giáo sư - Tiến sĩ Lê Như Hoa, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội. Đây là công trình khẳng định một cách sâu sắc về vai trò của văn hóa gia đình và nêu rõ những ảnh hưởng từ văn hóa gia đình đến sự hình thành và phát triển con người mà đặc biệt là trong việc hình thành nhân cách trẻ em.

- *Người phụ nữ trong văn hóa gia đình đô thị* (2003) của Tiến sĩ Lê Quý Đức và Thạc sĩ Vũ Thy Huệ, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội. Công trình này tác giả chủ yếu làm rõ vai trò của người phụ nữ trong mối quan hệ gia đình ở đô thị, tầm quan trọng của người phụ nữ trong gia đình, đồng thời cũng nêu lên những vấn đề của gia đình Việt Nam từ truyền thống đến hiện đại.

- *Văn hóa gia đình Việt Nam* (2007) của Giáo sư Vũ Ngọc Khánh, Nxb Thanh Niên, Hà Nội; nghiên cứu các vấn đề lý luận về văn hóa gia đình, làm rõ những yếu tố hình thành cũng như tác động đến văn hóa gia đình Việt Nam, sự thay đổi của văn hóa gia đình trong từng thời kỳ của sự phát triển xã hội.

Ba là, các công trình, các luận văn, luận án nghiên cứu gia đình, xây dựng gia đình văn hóa dưới các góc độ triết học, chủ nghĩa xã hội khoa học

- *Văn hóa gia đình trong việc giáo dục trẻ em trước tuổi đến trường tiểu học (tỉnh Hưng Yên)*, luận văn thạc sĩ chuyên ngành Văn hóa học của Lê Thị Hiền; đề cập

vai trò gia đình, văn hóa gia đình trong việc hình thành nhân cách của trẻ, góp phần tạo ra môi trường phát triển lành mạnh, toàn diện cho trẻ.

- *Văn hóa gia đình và vấn đề xây dựng gia đình văn hóa ở thủ đô Hà Nội* (2003), luận văn thạc sĩ Văn hóa học của Đỗ Xuân Đán (Trường Đại học Văn hóa Hà Nội), phân tích thực trạng trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, khảo sát cuộc vận động xây dựng văn hóa gia đình ở Hà Nội.

- *Văn hóa gia đình ở thành phố Bảo Lộc - Lâm Đồng hiện nay* (2014), luận văn thạc sĩ chuyên ngành Văn hóa học của Trần Tiến Thạo nêu lên các vấn đề về văn hóa gia đình ở thành phố Bảo Lộc trong giai đoạn hiện nay và đưa ra những giải pháp để phát triển văn hóa gia đình trong thời gian tới.

Ngoài ra, còn có nhiều bài viết được đăng tải trên các sách, báo, tạp chí, các trang internet nghiên cứu về văn hóa gia đình và xây dựng gia đình văn hóa trong cơ chế thị trường.

Bằng những cách tiếp cận, những góc độ phân tích khác nhau, các đề tài nghiên cứu nói trên đã đề cập đến vấn đề lý luận và thực tiễn về đặc điểm, chức năng của gia đình Việt Nam, vai trò của phụ nữ, giáo dục trong gia đình, đặc biệt là giáo dục nhân cách, các tiêu chí xây dựng gia đình văn hóa ở nước ta hiện nay. Các đề tài cũng đưa ra những phương hướng, giải pháp thiết thực góp phần phát huy vai trò của gia đình, xây dựng gia đình Việt Nam đối với sự phát triển của chủ thể sự nghiệp đổi mới, phát triển đất nước.

Nhìn chung, các công trình khoa học đều có liên quan trực tiếp hoặc gián tiếp đến vấn đề nghiên cứu của đề tài về phương diện lý luận lẫn thực tiễn. Tuy nhiên, mỗi địa bàn khác nhau tùy vào những điều kiện, hoàn cảnh và văn hóa truyền thống khác nhau thì có những nét khác nhau cơ bản trong văn hóa gia đình. Những công trình trên chủ yếu đề cập vấn đề chung về gia đình, văn hóa gia đình, gia đình văn hóa, chưa đề cập đến vấn đề văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa ở cấp huyện nói chung và huyện Tam Bình nói riêng. Có thể khẳng định, cho đến nay ở huyện Tam Bình chưa có một công trình nào nghiên cứu về vấn đề này. Vì vậy, chúng tôi mạnh dạn nghiên cứu với mong muốn bước đầu nhìn nhận toàn diện và hệ thống hơn về vấn đề văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa ở huyện Tam Bình tỉnh Vĩnh Long.

3. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

3.1. Mục đích

Luận văn góp phần làm rõ những vấn đề lý luận chung về gia đình, văn hóa gia đình, xây dựng gia đình văn hóa và phong trào xây dựng gia đình văn hoá. Nhận định và đánh giá các mặt của văn hóa gia đình, vai trò, sức ảnh hưởng của văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa ở huyện Tam Bình trong thời gian qua. Đồng thời tìm sự tương tác giữa phong trào xây dựng gia đình văn hóa với văn hóa gia đình của huyện, từ đó đề xuất định hướng và giải pháp nhằm duy trì, phát huy những giá trị trong gia đình truyền thống, xây dựng những giá trị mới trong văn hóa gia đình phù hợp với xu hướng phát triển kinh tế, xã hội của địa phương và đất nước.

3.2. Nhiệm vụ

Để thực hiện được mục đích trên, luận văn có nhiệm vụ:

- Làm sáng tỏ những vấn đề lý luận cơ bản về gia đình, văn hóa gia đình và gia đình văn hóa.
- Phân tích vai trò, sức ảnh hưởng của văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa. Những chuyển biến, ảnh hưởng của văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa. Khảo sát về cuộc vận động xây dựng gia đình văn hóa ở Huyện Tam Bình trong thời gian qua.
- Đề xuất các giải pháp nhằm duy trì và phát huy những nét đẹp trong văn hóa gia đình, nâng cao chất lượng và hiệu quả của cuộc vận động xây dựng gia đình văn hóa của huyện.

4. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU

Luận văn nghiên cứu phương diện lý luận vấn đề gia đình, văn hóa gia đình, sức ảnh hưởng của văn hóa gia đình đến phong trào xây dựng gia đình văn hóa. Sự tác động của phong trào xây dựng gia đình văn hóa vào văn hóa gia đình, cuộc vận động xây dựng gia đình văn hóa (chủ yếu là gia đình người Kinh) trên địa bàn huyện Tam Bình.

Đề tài tập trung nghiên cứu về tình hình văn hóa gia đình, vai trò và ảnh hưởng của văn hóa gia đình trong phong trào xây dựng gia đình văn hóa ở huyện Tam Bình trong khoảng thời gian từ năm 2000 đến năm 2015, tập trung vào khoảng thời gian từ năm 2012

- 2015, vì năm 2012 là năm cuối thực hiện xây dựng gia đình văn hóa theo Chỉ thị 01 của

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Mai Huy Bích (2010), *Xã hội học gia đình*, Nxb Khoa học Xã hội
2. Chu Xuân Biên (2002), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, Nxb Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
3. Phạm Khắc Chương, Nguyễn Thị Hằng (2011), *Văn hóa ứng xử trong gia đình*, Nxb Thanh niên.
4. Dân số kế hoạch hóa gia đình huyện Tam Bình (2015), *Báo cáo tổng kết 05 năm thực hiện dân số kế hoạch hóa gia đình huyện*.
5. Thùy Dương (1995), *Hạnh phúc gia đình*, Nxb Đồng Nai.
6. Đỗ Xuân Đán (2003), *Văn hóa gia đình và vấn đề xây dựng gia đình văn hóa ở thủ đô Hà Nội*, Luận văn thạc sĩ Văn hóa học, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.
7. Đảng Cộng sản Việt Nam (1991), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII*, Nxb Sự Thật, Hà Nội.
8. Đảng Cộng sản Việt Nam (1996), *Thông báo số 178/TB/TW, ngày 19/3 của Ban Bí thư Trung ương về vấn đề xây dựng gia đình*, Hà Nội.
9. Đảng Cộng sản Việt Nam (1996), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
10. Đảng Cộng sản Việt Nam (2001), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
11. Đảng Cộng sản Việt Nam (2006), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
12. Đỗ Thái Đồng (1991), *Gia đình truyền thống và những biến thái ở Nam Bộ Việt Nam*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
13. Lê Quý Đức - Vũ Thị Huệ (2003), *Người phụ nữ trong văn hóa gia đình đô thị*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
14. Nguyễn Hồng Hà (2012), *Nếp sống gia đình ở khu đô thị mới*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
15. Nguyễn Thanh Hà (2013), *Kinh nghiệm vận dụng kế sách người xưa vào cuộc sống gia đình*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.

16. Lê Thị Hiền (2007), *Văn hóa gia đình trong việc giáo dục trẻ em trước tuổi đến trường tiểu học (tỉnh Hưng Yên)*, Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Văn hóa học, Trường Đại học Văn hoá Hà Nội.
17. Lê Như Hoa (2001), *Văn hóa gia đình với việc hình thành nhân cách trẻ em*, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
18. Vũ Thị Huệ (2008), “*Danh hiệu “gia đình văn hóa” - giá trị tích hợp của văn hóa gia đình Việt Nam ngày nay*”, Tạp chí lý luận và truyền thông.
19. Trần Nhật Huy (2014), *Đời sống văn hóa ở thị xã Đông Xoài - tỉnh Bình Phước hiện nay*, Luận văn thạc sĩ Văn hóa học.
20. Vũ Ngọc Khánh (2007), *Văn hóa gia đình Việt Nam*, Nxb Thanh niên, Hà Nội.
21. Nguyễn Linh Khiếu (2001), *Gia đình và phụ nữ trong biến đổi văn hóa - xã hội nông thôn*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
22. Nguyễn Thế Long (2012), *Gia đình những giá trị truyền thống*, Nxb Văn hóa Thông tin.
23. Luật Hôn nhân gia đình (2000), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
24. C. Mác - Ph.Ăngghen (1980), *Tuyển tập*, tập 1, Nxb Sự Thật, Hà Nội.
25. C. Mác – Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, tập 3, Nxb Sự Thật, Hà Nội.
26. C. Mác - Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, tập 21, Nxb Chính trị Quốc gia Hà Nội.
27. Hồ Chí Minh (1996), *Toàn tập*, tập 10, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
28. Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, tập 3, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
29. Lê Minh (1994), *Văn hóa gia đình Việt Nam và sự phát triển của xã hội*, Nxb Lao Động, Hà Nội.
30. Dương Thị Minh (2004), *Gia đình Việt Nam và vai trò của người phụ nữ trong giai đoạn hiện nay*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
31. Hoàng Bích Nga (2005), *Để có một gia đình văn hóa*, Nxb Lao động Xã hội.
32. Nhiều tác giả (1991), *Những nghiên cứu xã hội về gia đình Việt Nam*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
33. Nhiều tác giả (2002), *Văn hóa gia đình và sự phát triển của xã hội*, Nxb Văn hóa Dân tộc, Hà Nội.

34. Phòng Thống kê huyện Tam Bình (2015), *Báo cáo số liệu thống kê về kinh tế, xã hội huyện Tam Bình*.
35. Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Tam Bình (2015), *Báo cáo tổng kết công tác gia đình năm 2015*.
36. Quốc hội (2000), *Luật Hôn nhân gia đình*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
37. Giang Quân (2010), *Văn hóa gia đình người Hà Nội*, Nxb Quân đội Nhân dân.
38. Phạm Côn Sơn (2010), *Nền nếp gia phong*, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội
39. Trần Tiến Thạo (2014), *Văn hóa gia đình ở thành phố Bảo Lộc - Lâm Đồng hiện nay*, Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Văn hóa học, Học viện Chính trị Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
40. Nguyễn Xuân Thắng, Vũ Văn Phúc, Phạm Văn Đức, Nguyễn Linh Khiếu (2013), *Văn kiện đại hội lần thứ XI của Đảng - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
41. Hồ Bá Thâm (2003), *Văn hóa Nam Bộ, vấn đề phát triển*, Nxb Văn hóa Thông tin.
42. Lê Thi (2002), *Vai trò của gia đình trong việc xây dựng nhân cách của con người Việt Nam*, Nxb Phụ nữ, Hà Nội.
43. Lê Thi (2003), *Gia đình Việt Nam trong bối cảnh đất nước đổi mới*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
44. Lê Thi (2006), *Cuộc sống và biến đổi hôn nhân gia đình Việt Nam hiện nay*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
45. Tòa án nhân dân huyện Tam Bình (2015), *Báo cáo tổng kết năm 2015*.
46. Trần Hữu Tòng, Hà Văn Tăng (1998), *Hỏi đáp về xây dựng làng văn hóa, gia đình văn hóa, nếp sống văn hóa, tổ chức và quản lý lễ hội truyền thống*, Nxb Chính trị Quốc gia.
47. Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn quốc gia (1994), *Văn minh Phương Đông và gia đình truyền thống*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội
48. Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn quốc gia, quốc tế về Gia đình năm 1994 (1995), *Gia đình Việt Nam, các trách nhiệm, các nguồn lực trong sự đổi mới đất nước*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.

49. Trung tâm Nghiên cứu khoa học về Gia đình và phụ nữ, thuộc Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn quốc gia (1990), *Một vài nét nghiên cứu về gia đình Việt Nam*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
50. Trung tâm Y tế huyện Tam Bình (2015), *Báo cáo tổng kết 5 năm 2010 - 2015*.
51. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (2012), *Thực tại và tương lai của gia đình trong thế giới hội nhập*, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
52. Hà Xuân Trường (1994), *Văn hóa, khái niệm và thực tiễn*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
53. Ủy ban nhân dân huyện Tam Bình (2015), *Báo cáo tình hình thực hiện nghị quyết Hội đồng nhân dân về nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh năm 2015*.
54. Ủy ban nhân dân huyện Tam Bình (2015), *Báo cáo tổng kết cuộc vận động toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa năm 2015, huyện Tam Bình*.
55. Ủy ban Quốc gia về thập kỷ thế giới phát triển văn hóa (1992), Nxb Văn hóa Thông tin Hà Nội.
56. Lê Văn (1994), *Văn hóa gia đình và sự phát triển xã hội*, Nxb Văn hóa Dân tộc, Hà Nội.
57. Lê Ngọc Văn (2012), *Gia đình và những biến đổi gia đình ở Việt Nam*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
58. Nguyễn Đình Xuân (1997), *Giáo dục đời sống gia đình*, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.

Trang mạng

59. Các bình diện của văn hóa, <http://www.vanhoahoc.vn/nguyen-cuu/ly-luan-van-hoa-hoc/cac-binh-dien-cua-van-hoa/2230-le-ngoc-van-van-hoa-gia-dinh.html>, Truy cập ngày: 25/4/2017.
60. Gắn lý luận với thực tiễn khi giảng dạy phần học: Một số kỹ năng lãnh đạo, quản lý của cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp cơ sở trong chương trình Trung cấp lý luận, http://truongchinhtrina.gov.vn/ArticleDetail.aspx?_Article_ID=156, Truy cập ngày: 15/4/2017.
61. Giới thiệu tổng quan về huyện Tam Bình, <http://tambinh.vinhlong.gov.vn/Default.aspx?tabid=1551>, Truy cập ngày: 15/5/2017.

62. Gìn giữ nét văn hóa truyền thống trong gia đình Việt Nam,
<http://www.nhandan.com.vn/xahoi/tin-tuc/item/33279602-gin-giu-net-van-hoa-truyen-thong-trong-gia-dinh-viet-nam.html>, Truy cập ngày: 17/4/2017.
63. Giữ gìn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống ở Việt Nam trước tác động của toàn cầu hóa, <http://philosophy.vass.gov.vn/nguyen-cuu-theo-chuyen-de/Triet-hoc-Van-hoa/Giu-gin-va-phat-huy-gia-tri-van-hoa-truyen-thong-o-Viet-Nam-truoc-tac-dong-cua-toan-cau-hoa-297.html>, Truy cập ngày: 21/4/2017.
64. Phát huy giá trị văn hóa gia đình trong bối cảnh hiện nay,
<http://vhnt.org.vn/tin-tuc/van-hoa-gia-dinh/30094/phat-huy-gia-tri-van-hoa-gia-dinh-trong-boi-canhh-hien-nay>, Truy cập ngày: 15/4/2017.
65. Văn hoá gia đình và xây dựng gia đình văn hoá ở Hà Tĩnh hiện nay,
<http://tailieu.vn/doc/luan-van-hoa-gia-dinh-va-xay-dung-gia-dinh-van-hoa-o-Ha-Tinh-hien-nay-12300925.html>, Truy cập ngày 17/4/2017